Kadir Gecesi

Tarık Ebu Abdullah

5 Haz, 2018

https://ilimvecihat.com

بسم الله الرحمن الرحيم

Hükümlerin verildiği bin aydan daha hayırlı olan bir gece, meleklerin Dünya'ya nüzul ettikleri ve dünya ehliyle buluştukları bir gece, selâmetin fecrin doğuşuna kadar âlemi doldurduğu bir gece... Kadir gecesi. Kadri büyük ama ekserin gafil olduğu benzeri olmayan bir gece. O gece ki onda Dünya ehli Kuran ile yüceldi. Kuran'ın nuruyla aydınlığa kavuştu ve sonsuza dek selâmetin anahtarını teslim aldı.

Kadir gecesinin kadrini idrak etmekten aciz olan bu fakir onu nasıl anlatacak! Bir insan ömrüne bedel olan bu gecenin içini bu fakir nasıl dolduracak!

Ama mademki talep edildi, talebe icabet etmek için Allah'ın inayetiyle birkaç şey yazmaya çalışacağım.

Allah *(subhanehu ve Teâlâ)* bu geceye *"Kadir"* ismini vermiştir. Hatta alemleştirmiştir. Bu geceye has isim olmuştur. Bu da bu gecenin azametine, ehemmiyetine ve benzersizliğine delalet ediyor.

Lugaten قَـــــدْر *(kadr)* azamet, şan, şeref ve kıymet manasındadır. Bunun için bazı âlimler, bu geceye Kadir gecesi denilmiştir çünkü çok kıymetli, çok şerefli, şanı büyük bir gecedir demişlerdir. Ve قَدْر *(kadr)* قَدَرَ *(kadera)* fiilinin de masdarıdır. قَـــــدَرَ *(kadera)* fiili takdir etti, hükmetti manasındadır. Dolayısıyla bazı âlimler bu geceye Kadir gecesi denilmesinin sebebi bu gecede bir senenin hükümleri takdir edildiği içindir demişlerdir. Mucahid *(rahimehullah)* Kadir gecesi yani Hüküm gecesi demiştir.

Şüphesiz Kadir gecesi çok kıymetli ve şerefli bir gecedir. Onda muhkem her bir işin hükmü ayrılır. Dolayısıyla iki manayı da vermeye bir mani yoktur.

Kadir gecesinin kıymetini ve önemini ifade etmek için Allah *(subhanehu ve Teâlâ*) onun için ayrı bir sure indirmiş olması kâfidir. Kadir suresi. Allah *(subhanehu ve Teâlâ)* bu surede bu azim geceyi anlatmıştır ve şöyle buyurmuştur:

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ. وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ. لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ. تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ. سَلَامٌ هِيَ حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ.

*"**Bismillahirrahmanirrahim. Doğrusu Biz O'nu Kadir gecesinde indirdik. Kadir gecesini sana kim bildirdi? Kadir gecesi bin aydan daha hayırlıdır. Onda melekler ve Ruh Rabblerinin izni ile her bir iş-***

emir ile-için iner ve iner. Selâmdır o. Fecrin doğuşuna kadar."

"***Doğrusu Biz onu Kadir gecesinde indirdik"*** kavlinde indirilen *"O"* Kuran'dır. Sahih haberlerde geldiği üzere Allah *(subhanehu ve Teâlâ)* Kuran'ı Kadir gecesinde toptan bir defada dünya semasına, Beytu'l-İzze'ye *(İzzet evi)* indirmiştir. Oradan da Cibril *(aleyhissalatu vesselam)* Kuran'ı peyderpey *(Parça parça)* Rasulullah *(sallallahu aleyhi vesellem)'*e indirdi. Bu gecede ilahi kelamın, Kuran'ın nazil olmuş olması bu geceye şeref olarak kâfidir.

"***Kadir gecesini sana kim bildirdi?"*** ayeti kerimesinde ve buna benzer üslupta gelen diğer ayeti kerimler için İmam Sufyan ibni Uyeyne *(rahimehullah)* şöyle demiştir: *"Kuran'da مَا أَدْرَاكَ (ma edrake) olarak gelen her şeyi Allah (azze ve celle) nebisi (sallallahu aleyhi ve sellem)'e bildirmiştir. Ama مَـا يُـدْرِيكَ (ma yudrike) olarak gelenleri ona bildirmemiştir."*[1] Buna göre Allah *(subhanehu ve Teâlâ)* Kadir gecesini Rasulü *(sallallahu aleyhi vesellem)'*e bildirmiştir lakin bize tasrih etmemiştir. Evet! Kadir gecesinin hangi ayda ve hangi gecede olduğuna işaret eden haberler gelmiştir lakin yine de açık ve kesin beyan edilmemiştir. Bununla alakalı haberleri sonra zikredeceğim inşallah. Ama burada dikkat çekmek istediğim Allah *(subhanehu ve Teâlâ)'*nın çok latif ve hikmetli terbiye üslubudur. Allah *(celle ve ala)* Kadir gecesinin hangi gece olduğunu açık beyan etmemiştir. Çünkü kulların beleşçilik anlayışıyla kulluk etmelerini istemiyor. Bilakis Kadir gecesini ibadetlerinde aramalarını, bunun için çaba sarf edip, rızasını kazanmak için yorulmalarını istiyor. Ama bununla beraber Allah *(azze ve celle)* Kadir gecesine işaret eden bilgiler vermekten de imtina etmemiştir. Çünkü bu muazzam geceden, çok değerli geceden her müslümanın nasibi olmasını istiyor. Zira bu gecede senelik hükümler iner. Ve bu gecenin selameti âlemi doldurur. Ve bu gecede aralarında Cibril *(aleyhissalatu vesellam)'*in de bulunduğu melekler Dünya ehliyle indimâc *(kenetlenir)* eder. Bu o kadar değerli bir gece ki Allah *(celle ve ala)* hiçbir Müslümanın nasipsiz sabahlamasını istemiyor. Bu arada قَـــــدْر *(kadr)'*ın bir manası da nasiptir. Şu halde bu gece çok değerli, hükümlerin indiği ve nasiplerin dağıldığı gecedir. Herkesin bu geceden nasibi, onu aradığı ve Rabbinden sorduğu kadar olacaktır.

"***Kadir gecesi bin aydan daha hayırlıdır"*** bu ayeti kerimede Allah *(celle ve ala)* Kadir gecesinin üzerindeki iphamı *(belirsizliği)* biraz kaldırıyor ve bu muazzam gecenin üstünlüğünü açıklıyor. Bu gece bin aydan daha hayırlı bir gecedir. Yani bu gecede yapılan ibadet bin ayda yapılan ibadetten daha hayırlıdır. Bin ay, bir ayı 30 günden takdir edersek 30000 gün eder. Bu da 80 küsur sene yapar. Yani bir insan ömrü yapar. Bu gecede yapılan ibadet bir

insanın ömrü boyunca yaptığı ibadetten daha hayırlıdır. Allahu Ekber! Bu gecenin değerini ve ehemmiyetini anladın mı değerli kardeşim? Bu gece çok önemli, bunun için çok değerli. Bu gecede melekler ve aralarında Cibril *(aleyhissalatu vesselem)* dünyaya inmek için Rablerinden izin istiyorlar. Bu gece semayla Dünyanın indimâç *(kenetlendiği)* ettiği gecedir. Bu gecenin azametini ve bu gecede dağıtılan nimetleri kaldırabilmen için Rabbin nefsini bir ay oruçla tehzib ediyor. Tabii bu, bu geceden gafil olmayanlar içindir. Bu geceden gafil olan ise ömrünü her gün heba ediyor.

"***Onda melekler ve Ruh Rabblerinin izni ile her bir iş-emir ile-için iner ve iner."*** bu ayeti kerimede çok meseleler vardır.

Birincisi bütün meleklerin inmesidir. تَنَـــزَّلُ الْمَلَائِكَـــةُ Melaike'nin başındaki el-takısı istiğrak içindir, yani melekler cinsinin bütün efradına şamildir. Buna göre Kadir gecesinde özel görevi olanlar müstesna bütün melekler inmektedirler.

İkincisi meleklerin nereye inmesidir. Ayetin zahirine göre ve ulemanın ekserine göre melekler dünyaya, yani yeryüzüne inmektedirler. Nebevi haberin şahitlik ettiği de budur. İmam ibni Huzeyme *(rahimehullah)*'ın Sahih'inde Ebu Hureyre *(radıyallahu anhu)*'dan tahriç ettiği hadiste Rasulullah *(sallallahu aleyhi vesellem)* şöyle buyurmuştur:

لَيْلَةُ الْقَدْرِ لَيْلَةُ السَّابِعَةِ أَوِ التَّاسِعَةِ وَعِشْرِينَ. وَإِنَّ الْمَلَائِكَةَ تِلْكَ اللَّيْلَةَ أَكْثَرُ فِي الأَرْضِ مِنْ عَدَدِ الْحَصَى

"***Kadir gecesi yirmi yedinci veya yirmi dokuzuncu gecedir. Ve bu gecede meleklerin yeryüzündeki sayısı çakıl taşların sayısından çok olur."***

Üçüncüsü, Ruh'tan maksud ekser ulemaya göre Cibril *(aleyhissalatu vesselam)*'dır. Aslında o da melekler lafzına dâhil olmasına rağmen Allah *(celle ve ala)* onu melekelere atfederek hususen zikrediyor. Yani bu gece o kadar değerli bir gecedir ki bütün melekler dünyaya teşrif ediyorlar, hatta meleklerin en üstünü olan Cibril dahi teşrif ediyor.

Dördüncüsü ve belki en acayip olanı, bütün melekler, sayıları o kadar çok olmasına rağmen, hatta semaları dolduracak kadar kalabalık olmalarına rağmen dünyaya nasıl iniyorlar. Ve yukarıda geçtiği gibi bu gecede yeryüzündeki sayıları çakıl taşlarından çoktur. Buna cevaben ulema تَنَـــــزَّلُ *(tenezzelu)*'*nun* aslı تَتَنَـزَّلُ *(tetenezzelu)*'*dur* demişlerdir. Arap tenezzelu fiilinde

aslen mevcut olan ikinci te harfini hazfederek ihtisar etmiştir. Aslı tetenezzelu'dur. يَتَفَعَّــلُ vezni fiilin art arda yapılmasına delalet eder. Mahzuf te harfi de art arda yapılan fiilin birbirini tez takip etmesine delalet ediyor. Şu halde melekler ferden ve topluca art arda dünyaya iniyorlar ve oyalanmadan ayrılıyorlar ki sonrakilerinde gelmesi mümkün olsun. Ve bu her sene bu şekilde tekrar ediyor. Tenezzelu fiilinin mudari gelmesi bunun istikbale doğru teceddüd edeceğine delalet ediyor.

Burada Müslüman kendisine şu soruyu sorması lazım: Niye? Niye bütün melekler bu gecede dünyaya inmeye bu kadar rağbet ediyorlar. Kısa da olsa dünyada, yani yeryüzünde olmak istiyorlar. بِـإِذْنِ رَبِّهِـمْ *(b'izni rabbihim)* de ki be harfi ya sebebiyet veya musahabe *(beraberlik)* be'sidir. Be harfi sebebiyet be'sidir dersek, o zaman mana melekler Rableri verdiği izin sebebiyle iniyorlar olur ki meleklerin bu gece yeryüzüne inebilmeleri için Allah *(azze ve celle)'*den izin istediklerini ifade eder. Be harfi musahabe *(beraberlik)* be'sidir dersek, o zaman izin meful manasında olup mezun *(izin verilmiş olan)* manasındadır. Yani melekler Allah'ın izin verdikleriyle beraber yeryüzüne iniyorlar manasına gelir. Her ne olursa olsun bu gecede o kadar değerli bir şeyler vaki oluyor ki melekler ya onun için veya onu indirmek için yeryüzüne inmek istiyorlar. Bununla alakalı İmam Abdurrahman ibni Ebi Hatim er-Razi *(rahimehullah)'*ın kendi senediyle ve Hafız Ebu Tahir el-Muhallis *(rahimehullah)'*ın kendi senediyle rivayet ettikleri uzun bir haber vardır. Bu haberde tabiinden olan Kab el-Ahbar *(rahimehullah)* çok acayip bazı şeyler anlatıyor. Ama Kab el-Ahbar *(rahimehullah)* İsrailiyat rivayet etmekle meşhurdur. Dolayısıyla bu habere itimat etmek istemiyorum. Özellikle ibni Kesir tefsirini ihtisar etmiş olan Allame Ahmet Şakir *(rahimehullah)'*ın bu haberi muhtasarında hazfettiğini gördüğümde ve haberin senedinde birden fazla meçhul ravi bulunduğunu gördüğümde. Lakin bu haberi merak edenler İmam ibni Kesir *(rahimehullah)'*ın Kadir suresinin tefsirine bakabilirler. Her neyse, şu kesin ki bu gecede olağan üstü bir bereket ve ilahi rahmet vardır. Bunu Kadir suresinin bizzat kendisinden anlamak zaten mümkündür. Zira Kadir suresi baştan sona kadar sadece Kadir gecesini övmektedir. Her bir ayeti bu gecenin azametine ve şanına işaret etmektedir. Dolayısıyla bu gece çok özel bir gece ve melekler bunu biliyorlar ve mutlak zengin olanın zenginliğini mutlak gösterdiği bu geceden nasipleri olmasını istiyorlar.

Beşincisi مِنْ كُلِّ أَمْرٍ *(min kulli emr)* deki emr ya أُمُور *(umur=işler)'in* mufredidir veya أَوَامِــر *(evamir=emirler)'in* mufredidir. Her halde burada bir ihtilaf yoktur zira her iş Allah'ın emriyle gerçekleşir. Ve baştaki min harfi ister beyaniyye *(yani izni beyan etmek için)* olsun ister be harfi manasında *(yani her bir iş-emir ile)* manasında olsun veya talil *(yani her bir iş-emir için)* manasında olsun

ayeti kerime bu gecede emir ve hükümlerin nazil olduğunu beyan ediyor. Gelecek sene Kadir gecesine kadar olacak olan her şey bu gece Levhi Mahfuzdan yazılır.

İmam ibni Ebi Hatim *(rahimehullah)* ibni Abbas *(radıyallahu anhuma)*'nın şöyle dediğini rivayet etmiştir: *"Kadir gecesinde o sene olacak olanlar ana kitaptan (Levhi Mahfuzdan) yazılır. Rızık veya ölüm veya hayat veya yağmur bu gecede yazılır. Hatta falan ve falan hacca gidecek diye yazılır."*

Ve İmam el-Hâkim *(rahimehullah)* ibni Abbas *(radıyallahu anhuma)*'nın şöyle dediğini rivayet etmiştir: *"Sen bir insanı pazarda yürüdüğünü görürsün ama onun ismi ölülerin arasına yazılmıştır bile."* Sonra ***"Gerçekten Biz onu mübarek bir gecede indirdik, gerçekten Biz uyaranlarız. Ki onda (o gecede) her hikmetli iş-emir ayrılır"*** ayetlerini okudu.

İmam ibni Kesir *(rahimehullah)* şöyle der: *"Yani Kadir gecesinde o sene olacak olanlar Levhi Mahfuzdan yazılır. Eceller, rızıklar ve sene sonuna (sonraki Kadir gecesine) kadar olacak olanlar yazılır. Bu ibni Ömer, Ebu Malik, Mucahid, Dehhak ve seleften başkalarından rivayet edilmiştir."*[2]

Rızık manevi ve maddi olur. Dolayısıyla kim senede sadece bir defa açılan bu büyük hidayet, tevfik, rahmet ve mağfiret sofrasından rızıklanmak isterse bu geceden gafil ve tembel olmamalıdır. Bilakis ona isabet etmek için uyanık ve çok çalışkan olmalıdır.

"***Selâmdır o. Fecrin doğuşuna kadar"*** *b*u ayeti kerime de yine Kadir gecesini açıklıyor ve ne kadar değerli olduğunu beyan ediyor. O sırf selâmdır. Zira haberin *(selâm)* takdim edilmesi hasrı ifade eder. Ve haberin nekire masdar gelmesi *(*سَلَامٌ *selâmun)* de mübalağaya ve azamete delalet eder. Yani bu Kadir gecesi sadece çok büyük bir selâmetten ibarettir. Sanki bu gece selâmetin ta kendisidir. Onda hiçbir fesat, şer ve kötülük yoktur.

Kadir gecenin buraya kadar anlattığım halleri fecrin doğuşuna kadar devam eder. Yani bütün geceyi meleklerin inmesi ve selâmeti kaplar. Her bir lahzasını büyük bereket ve rahmet doldurur. Necatı murad eden için dopdolu bütün bir gece vardır. Hamd Allah'a mahsustur! Rabbimiz ne kadar merhametlidir! Bize şefkati ne kadar büyüktür! Sırf hayır ile dopdolu olan bir gece! On değil, yüz değil, bin değil. Sadece bir gecelik yorgunluğa bir ömürlük mükâfat. İşte bu hayrın ve bereketin ta kendisidir. Varlığında has ama âm *(genel)*. Zahiri çok dar, sadece bir gece ama batını çok geniş, her bir lahzası aylar kadar.

Kaldı cevaplandırılması gereken iki önemli mesele: Kadir gecesi senenin hangi gecesidir? Ve Kadir gecesinde ne yapılmalıdır?

Bir: Kadir gecesinde ne yapılmalıdır? Necatı murad eden her müslüman Kadir gecesini tamamıyla nafile namaz, Kuran tilaveti, zikir, istiğfar ve dua gibi ibadetlerle ihya etmesi lazımdır. Uykudan ve dünyalık uğraşlardan tamamıyla imtina etmesi lazımdır. Ve hususen hadiste varit olmuş olan duayı çokça yapması lazımdır.

İmam Ebu Davud *(rahimehullah)*'ın tahriç ettiği hadiste Aişe *(radıyallahu anha)* şöyle demiştir:

النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم كَانَ إِذَا دَخَلَ الْعَشْرُ أَحْيَا اللَّيْلَ وَشَدَّ الْمِئْزَرَ وَأَيْقَظَ أَهْلَهُ

"On gece girdiğinde Nebi (sallallahu aleyhi vesellem) geceyi ihya ederdi. Eşlerinden itizal ederdi ve ev halkını uyandırırdı."

Ve İmam Muslim *(rahimehullah)*'ın tahriç ettiği hadiste Aişe *(radıyallahu anha)* şöyle demiştir:

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم يَجْتَهِدُ فِى الْعَشْرِ الأَوَاخِرِ مَا لاَ يَجْتَهِدُ فِى غَيْرِهِ

"Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) son on gecede ibadet ettiği kadar başkasında etmezdi."

Ve İmam el-Buhari *(rahimehullah)*'ın Ebu Hureyre *(radıyallahu anhu)*'dan tahriç ettiği hadiste Rasulullah *(sallallahu aleyhi vesellem)* şöyle buyurmuştur:

مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ

*"**Kim Kadir gecesini imanen ve ihtisaben kıyam ile geçirirse geçmiş günahları mağfiret olunur."***

Ve İmam et-Tirmizi *(ahimehullah)* Aişe *(radıyallahu anha)*'nın şöyle dediğini tahriç etmiştir:

يَا رَسُولَ اللَّهِ أَرَأَيْتَ إِنْ عَلِمْتُ أَىُّ لَيْلَةٍ لَيْلَةُ الْقَدْرِ مَا أَقُولُ فِيهَا. قَالَ قُولِى اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفُوٌّ كَرِيمٌ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّى

"Ey Allah'ın Rasulü! Kadir gecesini bilecek olursam onda ne söyleyeyim? Şöyle buyurdu: "Ey Allah'ım! Muhakkak ki Sen çok affendensin, kerimsin. Affetmeyi seversin. Beni affet" de!"

Bunun haricinde Kadir gecesine mahsus iddia edilen dört rekât Kadir gecesi namazı gibi veya Tesbih namazı gibi veya buna benzer Kadir gecesi duaları, zikirleri veya tesbihleri sahih sünnette sabit değildir. Ve Rasulullah *(sallallahu aleyhi vesellem)* ***"Kim bizim bu işimizde ondan olmayan bir şeyi ihdas ederse o merduttur"*** buyurmuştur.

İki: Kadir gecesi senenin hangi gecesidir? Kadir gecesinin senenin hangi gecesi olduğu yönünde kesin açıklayıcı bir nas varit olmamıştır. Binaen aleyh Kadir gecesinin tayininde epeyce bir ihtilaf vaki olmuştur. Kadir gecesi senenin gecelerinden birisidir diyenlerde vardır, bilakis Ramazan ayından bir gecedir diyenlerde vardır. Ramazan ayındadır diyenler de yine Ramazan ayının hangi gecesi olduğunda ihtilaf etmişlerdir. İlk gecesidir, on yedinci gecesidir, on dokuzuncu gecesidir, yirmi birinci gecesidir, yirmi üçüncü gecesidir, yirmi beşinci gecesidir, yirmi yedinci gecesidir, yirmi dokuzuncu gecesidir veya son gecesidir diyenler vardır. Bu görüşlerden her biri bir şekilde bir nassa dayanmaktadır ama mevcut sahih deliller tahkik edildiğinde en sahih olan Kadir gecesinin Ramazan ayının son on gecelerin tekli gecelerinde ama hususen son yedi gecelerin tekli geceleri arasında intikal ettiğidir. Allahu A'lem.

İmam el-Buhari, İmam Muslim ve İmam Malik *(rahimehullah)*'ın tahriç ettikleri hadiste Rasulullah *(sallallahu aleyhi vesellem)* şöyle buyurmuştur:

تَحَرَّوْا لَيْلَةَ الْقَدْرِ فِي الْوِتْرِ مِنَ الْعَشْرِ الأَوَاخِرِ مِنْ رَمَضَانَ

"Kadir gecesini Ramazan'ın son on günün tekli gecelerinde arayın."

Ve İmam el-Buhari *(rahimehullah)*'ın tahriç ettiği hadiste Ubade bin Samit *(radiyallahu anhu)* Rasulullah *(sallallahu aleyhi vesellem)*'in Kadir gecesini haber vermek için insanların yanına çıktığını ve Müslümanlardan iki kişinin birbirine kötü konuştuğunu görünce şöyle buyurduğunu aktarmıştır:

إِنِّي خَرَجْتُ لأُخْبِرَكُمْ بِلَيْلَةِ الْقَدْرِ وَإِنَّهُ تَلاَحَى فُلاَنٌ وَفُلاَنٌ فَرُفِعَتْ وَعَسَى أَنْ يَكُونَ خَيْرًا لَكُمُ الْتَمِسُوهَا فِي السَّبْعِ وَالتِّسْعِ وَالْخَمْسِ

"Şüphesiz ki ben Kadir gecesini size haber vermek için yanınıza çıktım fakat falan ve falan birbirine sövünce (onun bilgisi) benden kaldırıldı. Umulur ki bu sizin için hayır olur. Onu (Kadir gecesini) yedisinde ve dokuzunda ve beşinde arayın."

Yine İmam el-Buhari *(rahimehullah)* ibni Ömer *(radıyallahu anhuma)*'nın şöyle dediğini tahriç etmiştir:

أَنَّ رِجَالاً مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم أُرُوا لَيْلَةَ الْقَدْرِ فِي الْمَنَامِ فِي السَّبْعِ الأَوَاخِرِ فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم أَرَى رُؤْيَاكُمْ قَدْ تَوَاطَأَتْ فِي السَّبْعِ الأَوَاخِرِ فَمَنْ كَانَ مُتَحَرِّيَهَا فَلْيَتَحَرَّهَا فِي السَّبْعِ الأَوَاخِرِ

"Nebi (sallallahu aleyhi vesellem)'in ashabından bazı kişiler rüyalarında Kadir gecesinin son yedi gecelerden birinde olduğunu gördüler. Bunun üzerine Rasulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Görüyorum ki gördüğünüz rüyalar son yedi güne tevafuk etmiş. Artık kim onu (Kadir gecesini) ararsa son yedilerde arasın."

Ve İmam Muslim *(rahimehullah)*'ın ibni Ömer *(radıyallahu anhuma)*'dan tahriç ettiği hadiste Rasulullah *(sallallahu aleyhi vesellem)* şöyle buyurmuştur:

تَحَرَّوْا لَيْلَةَ الْقَدْرِ فِى السَّبْعِ الأَوَاخِرِ

"Kadir gecesini son yedilerde arayın."

Ve İmam et-Taberani *(rahimehullah)* ceyyit isnatla ibni Abbas *(radıyallahu anhuma)*'nın şöyle dediğini tahriç etmiştir: *"Ömer (radıyallahu anhu) Muhammed (sallallahu aleyhi vesellem)'in ashabını çağırıp onlara Kadir gecesini sordu. Onlar da son on günde olduğuna icma ettiler." Ben (ibni Abbas) de Ömer'e şöyle dedim: "Ben Kadir gecesinin hangi gecede olduğunu biliyorum veya olacağını zannediyorum. Ömer "hangi gece?" dedi. Ben de "son on gecenin kalan yedisinde" dedim. Ömer "bunu nerden bildin" dedi. Ben de şöyle dedim: "Allah yedi sema ve yedi arz yarattı. Ve yedi gün. Ve ay yedi üzerinde devran eder. Ve insanı yedi şeyden yarattı. Ve yedi şeyden yer ve yedi aza üzerine secde eder. Ve Kâbe yedi kez tavaf edilir ve taşlar yedişer kez atılır... Bunun üzerine Ömer "farkında olduğumuz bir işin farkına varmışsın" dedi."*

Binaen aleyh doğruya en yakın olan Kadir gecesinin Ramazan ayının son on ve özellikle son yedi tekli gecelerinde olmasıdır.

Bazı âlimler Kadir gecesinin Ramazan ayının son on günün farklı gecelerinde olduğunu ifade eden sahih rivayetleri dikkate alarak Kadir gecesi son on gecelerin arasında intikal eder demişlerdir. Yani Kadir gecesi Ramazan'dan Ramazan'a değişir. Bu senenin Kadir gecesi Ramazan'ın yirmi üçüncü gecesiyken bir sonraki Ramazan'da mesela yirmi dokuzuncu gece olabilir demişlerdir. Ama asla Ramazan'ın son on gününden çıkmaz demişlerdir. Ve bu görüş doğruya en yakın olandır. Allahu A'lem. İmam ibni Kesir *(rahimehullah)* bu görüşü İmam Malik, İmam es-Sevri, İmam Ahmed bin Hanbel, İmam İshak bin Rahaveyh, Ebu Sevr, İmam el-Muzeni, İmam Ebu

Bekir bin Huzeyme ve bir rivayete göre İmam eş-Şafii *(rahmetullahi aleyhim ecmain)*'den nakletmiştir.[3]

Velhasıl, Kadir gecesi senenin hangi gecesinde olduğu naslarda kesin beyan edilmemiştir. Lakin en sahih görüşe göre Ramazan ayının son on ve özellikle son yedi günün tekli gecelerinde seneden seneye geceler arasında intikal eder. Yani sabit değildir. Kadir gecesine muvaffak olmak isteyen Müslüman Ramazan'ın son on gecesini inanarak ve karşılığını sadece Allah'tan bekleyerek bütün gücüyle ihya etmesi lazımdır. Allahu A'lem.

Kadir gecesinin son on gecelerin içinde olduğunu destekleyen bir hususta Rasulullah *(sallallahu aleyhi vesellem)*'in Ramazan'ın son on gününde itikâfa girmiş olmasıdır. Zira Kadir gecesine isabet etmeyi murad etmiştir.

Kadir gecesinin son on ve yedi gecelerin içinde olduğunu destekleyen bir başka hususta Ramazan ayında oruç ibadeti emredilmiş olmasıdır. Allah *(subahnehu ve Teâlâ)*'nın müslümana Kadir gecesinde indirdiği o büyük bereket ve rahmet, onu kaldırabilecek bir nefisi ilzam ediyor. Ve oruç kişinin nefsini tehzib eden en etkili ibadettir. Binaen aleyh oruç ile hazırlayıp onu Kadir gecesinde nazil olan büyük nimetlere kabil kılması Allah *(subhanehu ve Teâlâ)*'nın rahmetine ve şefkatine layık olur. Allahu A'lem.

Allah *(celle ve ala)* bizi Kadir gecesi ehlinden kılsın. Ondan doya doya nasiplenenlerden kılsın. Affedilenlerden kılsın. Amin.

---

1 - Ruhu'l-Meani, 15/412. Daru'l-Kutubi'l-İlmiyye baskısı, h.1415

2 - Tefsiru'l-Kurani'l-Azim, ed-Duhan suresi 4.ayetin tefsiri

3 - Tefsiru'l-Kurani'l-Azim, Kadir suresi tefsirinde